

ความสัมพันธ์ไทย - จีนสมัยโบราณ
และการท่องเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวชาวจีน

THAILAND - CHINA TRADITIONAL RELATIONS
AND CHINESE TOURIST'S TRAVELLING IN THAILAND

ประจितร์ ป้อมอรินทร์

PRAJIT POMARIN

华侨崇圣大学、中国语言文化学院

Faculty of Chinese Language and Culture, Huachiew Chalermprakiet University

E-mail: jookcool@gmail.com

Received: 13 March 2020 / Revised: 21 April 2020 / Accepted: 6 May 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ในยุคสุโขทัยไทยและจีนมีความสัมพันธ์แบบบรรณาการ โดยกษัตริย์ของไทยส่งบรรณาการให้จีนเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับจากจักรพรรดิจีน ต่อมาวิธีการนี้ค่อยๆ เน้นไปเป็นด้านการค้า เพราะสร้างรายได้มหาศาล ไทยส่งบรรณาการครั้งสุดท้ายในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในด้านวัฒนธรรม คนจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานในไทยตลอดหลายยุค จนประเพณีและวัฒนธรรมจีนผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมไทยอย่างลงตัว

ด้านการท่องเที่ยว ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวไทยมากเป็นอันดับ 1 เนื่องจากหลายปัจจัย เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกครบครันความเป็นมิตรของคนไทยแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายปัจจัยด้านราคาแหล่งบันเทิงยามราตรีสถานที่ที่เคยเห็นในภาพยนตร์ ฯลฯ นอกจากนี้ชาวจีนยังมีความต้องการในหลายด้านอันจะสร้างประโยชน์ให้ประเทศไทย เช่น ความต้องการซื้อของ ความต้องการเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง ความต้องการฟื้นฟูสุขภาพความต้องการทดลองอาหารไทย ความต้องการมองหาโอกาสทางธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 ของกรมการท่องเที่ยว ดังนั้นหากความต้องการของนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวก็จะช่วยกระตุ้นให้ชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะยิ่งสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ไทย - จีน, การท่องเที่ยวไทย, นักท่องเที่ยวจีน

ABSTRACT

This article studies Thailand – China traditional relations including government, economy and social. In Sukhothai era, Thailand and China had a tributary relationship by King of Thailand would pay tribute to China hoping for an acceptance from Chinese Emperor. Later, this method had changed into a trading purpose because it made an enormous income to Thailand. Until around King Rama IV era, Thailand had stopped the tributary relationship. As for the culture, Chinese people had emigrated and settled in Thailand throughout the ages until Chinese traditions and cultures had blended seamlessly with Thai culture.

As for the tourism, now the number one destination for Chinese tourists is Thailand. There are many reasons for example; convenient facilities, friendliness of Thai people, varieties of attractions, price, nightlife, places from movies, etc. Furthermore, Chinese's needs have become more important to increase income in Thailand, for example; trading, wanting to see different culture, needs for rehabilitation, Thai food testing and changes in Business, which corresponding with the tourism development strategy plan 2018-2021 from Department of Tourism. So, if tourists' needs consistent with tourism policy, it will motivate Chinese tourists travelling more in Thailand and brings load of money to Thailand as well.

Key Words : Thailand - China Relations, Tourism in Thailand, Chinese tourists

ความสัมพันธ์ไทย - จีนสมัยโบราณ

จีนกับไทยมีการติดต่อไปมาหาสู่กันมากกว่า 2,500 ปีมาแล้ว เนื่องจากการขุดค้นพบหม้อสามขาดินเผาในท้องที่ฝั่งศพตามแนวทิวเขาตะวันตก ตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรีลงไปถึงภาคใต้ และทอดยาวถึงมาเลเซีย หม้อสามขาเป็นวัฒนธรรมลุ่มน้ำอวโหของจีนราว 3,000 ปีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีการขุดค้นพบภาชนะสำริดที่ริมแม่น้ำน่าน อ.เมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาชนะสำริดดังกล่าวเป็นแบบฮั่น มีอายุราว 2,000 ปี

หม้อสามขาดินเผาที่ขุดค้นพบที่จังหวัดกาญจนบุรี และภาชนะสำริดที่ขุดค้นพบที่จังหวัดอุตรดิตถ์
ที่มา: https://www.matichon.co.th/prachachuen/prachachuen-scoop/news_1860131

สมัยกรุงสุโขทัย (พ.ศ. 1792 - 1981 / ค.ศ. 1249 - 1438)

สมัยกรุงสุโขทัยคาบเกี่ยวกับช่วงสมัยราชวงศ์หยวน (元 พ.ศ. 1814-1911 / ค.ศ. 1217-1368) ของจีน ราชสำนักหยวนมีการส่งคณะทูตมาไทย 4 ครั้ง สำเร็จ 3 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 1825 (ค.ศ. 1282) (สืบแสง พรหมบุญ, 2525:74) ในสมัยจักรพรรดิคุปโลซาน (忽必烈 พ.ศ. 1758-1835 / ค.ศ. 1242-1292) จุดมุ่งหมายเพื่อยืนยันความเป็นเจ้าประเทศราชของจีน และเพื่อยืนยันว่าไทยอยู่ในฐานะรัฐบรรณาการ ให้ส่งบรรณาการให้จีน พ่อขุนรามคำแหงซึ่งเป็นกษัตริย์ไทยในขณะนั้น เห็นว่าจีนเป็นประเทศมหาอำนาจยิ่งใหญ่หากไม่ทำตามอาจเกิดสงครามกับจีนได้ จึงรับสั่งให้ทูตนำเครื่องบรรณาการไปถวายจักรพรรดิฉิน เมื่อ พ.ศ. 1835 (ค.ศ. 1292) รวม 14 ครั้งตลอดสมัยสุโขทัย ซึ่งจุดประสงค์หลักคือเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของสุโขทัย

หลังจากสถาปนาสัมพันธไมตรีกันแล้ว จักรพรรดิคุปโลซานเรียกร้องให้พ่อขุนรามคำแหงเสด็จไปจีนเป็นการส่วนพระองค์หรือส่งตัวแทนไป หลักฐานไทยบางชิ้นเชื่อว่าพ่อขุนรามคำแหงนำคณะทูตเสด็จไปจีนด้วยพระองค์เอง ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนน้อยมาก สืบแสง พรหมบุญให้ความเห็นว่าไม่น่าเป็นเรื่องจริง เนื่องจากหลายปัจจัย คือ 1. อาจเกิดจากการแปลข้อความผิดพลาด 2. ไม่มีหลักฐานของฝั่งจีนว่าพ่อขุนรามคำแหงเคยเสด็จไป 3. การเดินทางไปกลับจีนในสมัยนั้นต้องใช้เวลาพิเศษ พ่อขุนรามคำแหงซึ่งขณะนั้นกำลังจะพิชิตมลายู คงไม่ล้มเลิกนโยบายขยายอาณาเขตกลางคัน 4. พระบรมราชโองการของจักรพรรดิฉินลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 1837 (ค.ศ. 1294) แต่นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าพ่อขุนรามคำแหงเสด็จไปจีนด้วยพระองค์เองถึงในวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 1837 (ค.ศ. 1294) ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้ (สืบแสง พรหมบุญ, 2525 : 76)

ในด้านเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่าหากคณะทูตได้รับการยอมรับจากจีนแล้ว ก็จะได้สิทธิพิเศษด้านเศรษฐกิจเสมอ ประกอบกับจักรพรรดิราชวงศ์หยวนส่งเสริมการค้าทางทะเลมากขึ้น ส่งผลให้การค้าระหว่างจีนกับสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ทั้งนี้มิใช่การติดต่อค้าขายโดยรัฐ แต่เป็นการติดต่อค้าขายระหว่างเอกชน ขณะเดียวกันพ่อขุนรามคำแหงเห็นว่าเครื่องปั้นดินเผาจีนคุณภาพและรูปทรงสวยงามกว่าของสุโขทัย พระองค์จึงอุปถัมภ์ช่างจีนให้มาทำเครื่องสังคโลก เพื่อส่งเสริมการค้าของสุโขทัย ในยุคสุโขทัยภาคใต้ของไทยกลายเป็นศูนย์กลางการค้า เนื่องจากการเดินทางในยุคนั้นส่วนใหญ่ใช้เรือเป็นหลัก ท่าจอดเรือที่สำคัญ ได้แก่ ตะกั่วป่า ตัง ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี เนื่องจากเรือสินค้าจีนจะแล่นมาฝั่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เมื่อมาถึงแล้วพ่อค้าจีนจะมีเวลา 2-3 เดือนที่จะดำเนินธุรกิจการค้าก่อนจะอาศัยลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ในฤดูร้อนแล่นเรือกลับบ้าน ช่วงเวลาดังกล่าวทำให้พ่อค้ามีเวลาเพียงพอที่จะซื้อขายสินค้าและซ่อมแซมเรือ นอกจากนี้เส้นทางบกแถบภาคใต้ของไทยยังเป็นที่ยินยอมของพ่อค้าจีนและประเทศอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการเดินทางผ่านช่องแคบมะละกาที่ยากลำบากและเต็มไปด้วยอันตราย ซึ่งมักต้องเผชิญหน้ากับลม พายุ และโจรสลัดอยู่เสมอ

ชาวจีนอพยพเข้ามาในช่วงก่อนสมัยอยุธยาเป็นส่วนใหญ่เป็นพวกกะลาสีเรือ พ่อค้า โจรสลัด ซึ่งเข้ามาทางเมืองท่าต่างๆ เช่น สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ปัตตานี สันนิษฐานว่าชาวจีนเหล่านี้อาจเข้ามาตั้งหลักแหล่งตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังแล้ว (แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย, 2538 : 24)

สมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893 - 2310 / ค.ศ. 1350 - 1767)

อาณาจักรอยุธยาและจีนมีความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการ หลังจากสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สถาปนากรุงศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ. 1893 (ค.ศ. 1350) ขณะที่จีนอยู่ในความวุ่นวายเนื่องจากกำลังเปลี่ยนราชวงศ์ ไม่นานสถานการณ์ความวุ่นวายในจีนก็กลับสู่ปกติ มีการสถาปนาราชวงศ์หมิงขึ้นในปี พ.ศ. 1911 (ค.ศ. 1368) ปฐมจักรพรรดิแห่งราชวงศ์หมิงส่งคณะทูตไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 1913 (ค.ศ. 1370) คณะทูตอัญเชิญพระบรมราชโองการของจักรพรรดิ ผ้าไหมหลากสี และปฏิทินหลวง (สืบแสง พรหมบุญ. 2525 : 86) ส่วนคณะทูตไทยที่ส่งไปจีนนั้นเริ่มกลับมาเดินทางไปจีนอีกครั้งหลังหยุดชะงักไปเกือบ 50 ปี ตั้งแต่สมัยสุโขทัย ของบรรณาการที่คณะทูตนำไปถวายจักรพรรดิจีนเรียกว่า “จิมก้อง” (进贡) สาเหตุหลักคือเพื่อรักษาสัมพันธ์มิตรกับจีน ทั้งด้านการค้าขายระหว่างประเทศ และการแสดงตนว่าได้รับการยอมรับจากกษัตริย์จีน เนื่องจากสมัยก่อนมีเจ้าครองดินแดนมากมาย ผู้นำของแต่ละดินแดนต้องแข่งขันกัน เพราะฉะนั้น การได้รับการยอมรับจากกษัตริย์จีนเหมือนเป็นการได้รับการรับรองว่ามีอิทธิพลมีอำนาจเหนือกว่าดินแดนอื่นๆ (Mgonline. 2019 : Online)

นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าการส่งเครื่องราชบรรณาการหรือ “จิมก้อง” ดังกล่าวแฝงจุดประสงค์ทางธุรกิจเอาไว้ เมื่ออาณาจักรอยุธยาส่งเครื่องราชบรรณาการไปถวายแล้วก็จะได้รับเครื่องราชบรรณาการกลับมาซึ่งมีมูลค่ามากกว่าเดิม 2 เท่า มักจะมีขุนนางหรือพ่อค้าแอบอ้างเดินทางไปพร้อมกับการนำเครื่องราชบรรณาการไปถวาย ซึ่งไม่ได้มาจากราชสำนักไทยโดยตรง

บางช่วงการส่งบรรณาการไปจีนลดลง เนื่องจากเกิดปัญหาด้านต่างๆ เช่น กลุ่มโจรสลัดคอยปล้นเรือส่งบรรณาการ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนห่างเหินไปบ้างเมื่อราชวงศ์หมิงเสื่อมอำนาจ อยุธยาไม่ได้ส่ง “จิมก้อง” ให้จีนเป็นเวลานานถึง 8 ปี แล้วจึงกลับมาส่งอีกครั้ง

การส่งคณะทูตไปจีนในสมัยกรุงศรีอยุธยามีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้ามากขึ้นเรื่อยๆ จนมากกว่าจุดมุ่งหมายในด้านการเมืองในที่สุด (สืบแสง พรหมบุญ. 2525 : 117) ในด้านการค้านั้น พระมหากษัตริย์อยุธยาตอนต้นสนพระทัยในผลกำไรจากสิทธิพิเศษต่างๆ จากจีน เพราะตระหนักดีว่าสินค้าจีนเป็นสิ่งที่ต้องการสูงมากในตลาดของประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงขายได้ในราคาสูง

ในสมัยอยุธยาชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอยุธยามากขึ้นเรื่อยๆ ไม่นานก็เริ่มควบคุมเศรษฐกิจของประเทศในด้านต่างๆ ทั้งการค้า สินค้า ราคา ฯลฯ กรุงศรีอยุธยาเป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรือง กลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร มีเชลยถูกกวาดต้อนมา มีชาวเอเชียและชาวตะวันตกเข้ามาค้าขาย ในกฎหมายเตียรบาลยุคต้นกรุงศรีอยุธยาได้เรียกชื่อชนพื้นเมืองต่าง ๆ ได้แก่ "แขกขอมลาวพม่าเมงมอญมูสมแสงจีนจามชาว..." ซึ่งมีการเรียกชนพื้นเมืองที่อาศัยปะปนกันโดยไม่จำแนกว่า “ชาวสยาม” (Silpa-mag.2019 : Online)

ในด้านภาษานั้น มีเอกสารบันทึกว่า ชาวอยุธยาพูดภาษาเดียวกับกลุ่มคนทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคือแถบมณฑลกว่างตง (广东) และกว่างซี (广西) เนื่องจากพื้นที่แถบนี้มีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์มาตั้งหลักปักฐานรวมกัน จนเกิดการผสมผสานทางภาษา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ จนไม่อาจแยกออกได้ชัดเจน

การอพยพของชาวจีนแต่จิวสมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2310 - 2325 / ค.ศ. 1767 - 1782) ถึงกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325 - ปัจจุบัน / ค.ศ. 1782 - ปัจจุบัน)

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนหยุดชะงักลงสั้นๆ เมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลายในปี พ.ศ. 2310 (ค.ศ. 1767) ต่อมาพระเจ้าตากสินประสบชัยชนะในการรบกับพม่า จักรพรรดิเฉียนหลง (乾隆) จึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระเจ้าตากสินส่งคณะทูตบรรณาการไปจีน ซึ่งพระเจ้าตากสินส่งคณะทูตบรรณาการไปจีน 3 คน เมื่อปี พ.ศ. 2324 (ค.ศ. 1781) จักรพรรดิเฉียนหลงจึงพระราชทานตราตั้งและยอมให้สิทธิพิเศษด้านการค้าเช่นแต่ก่อน (สืบแสง พรหมบุญ. 2525 : 146) ขณะเดียวกันพระเจ้าตากสินกระตุ้นให้ชาวจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานในไทยมากขึ้น ชาวจีนอพยพส่วนใหญ่ในยุคพระเจ้าตากสินเป็นชาวแต่จิว เนื่องจากพระองค์มีเชื้อสายแต่จิว (Silpa-mag. 2019 : Online) ชาวจีนเหล่านี้ได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ แล้วมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ระยะแรกทางการจีนยังไม่ให้การยอมรับ เนื่องจากจักรพรรดิเฉียนหลงจึงพระราชทานตราตั้งให้พระเจ้าตากสิน จนกระทั่ง พ.ศ. 2329 (ค.ศ. 1786) จักรพรรดิเฉียนหลงจึงยอมพระราชทานตราตั้ง เป็นการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ฉันมิตรของสองประเทศอีกครั้งหนึ่ง รัชกาลที่ 1 กระตุ้นการค้าระหว่างไทย-จีน เพราะเห็นถึงความสำคัญและกำไรมหาศาล

ในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีการส่งบรรณาการไปตามที่จีนต้องการ กระทั่งสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ไทยเปิดทำการค้ากับชาติตะวันตกมากขึ้น ขณะเดียวกันจีนก็อยู่อยู่กับประเทศตะวันตกเช่นกัน เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ไทยจีนเริ่มเสื่อมลงทีละน้อย เมื่อชาติตะวันตกสามารถติดต่อค้าขายกับจีนได้โดยตรง ไทยในฐานะแหล่งสินค้าจีนแหล่งใหญ่จึงลดความสำคัญลง ทำให้รายได้จากการค้าตกต่ำตาม นอกจากนี้สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีนกับชาติตะวันตกทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยและไม่สะดวกต่อคณะทูต รัชกาลที่ 3 จึงทรงหยุดส่งคณะทูตไปจีนในปลายรัชสมัยของพระองค์

ต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ส่งคณะทูตชุดสุดท้ายไปจีนเมื่อ พ.ศ. 2396 (ค.ศ. 1853) เป็นอันสิ้นสุดความสัมพันธ์แบบบรรณาการ การค้าของรัฐบาลจีนตั้งอยู่บนรากฐานของผลกำไรจากการค้ากับจีนถูกยกเลิกในปี พ.ศ. 2398 (ค.ศ. 1855) แต่การค้าของเอกชนกับจีนยังคงได้รับอนุญาตให้ดำเนินต่อไปโดยให้พ่อค้าเสี่ยงเอาเอง (สืบแสง พรหมบุญ. 2525 : 154)

สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์เจริญรอยตามรัชกาลที่ 4 คือไม่ส่งบรรณาการให้จีน พระองค์เสด็จประพาสหัวเมืองต่างๆ รวมทั้งต่างประเทศ มีการสร้างรถไฟ เรือกลไฟ ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญของการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยวในเวลาต่อมา

สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เกรงว่าชาวจีนจะเป็นภัยต่อประเทศ จึงใช้นโยบายผสมกลมกลืนเพื่อให้จีนเป็นไทยอย่างสมบูรณ์ ทรงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้แก่ชาวจีนในไทยอย่างมากมาย (ขจิตถัย บุรุษพัฒน์. 2515 : 16) ทั้งนี้ก็เพราะทรงหวังว่าชาวจีนในไทยจะผสมกลมกลืนเป็นไทย แต่ในขณะเดียวกันก็ทรงเข้มงวดกับชาวจีนมากเป็นพิเศษทั้งในด้านเศรษฐกิจและการศึกษา จึงเป็นเหตุให้ชาวจีนบางกลุ่มเอาใจออกห่างจากไทยกลับไปสู่อ้อมกอดของประเทศแม่ ความไม่เข้าใจกันระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับชาวจีนมีมาก (Silpa-mag. 2019 : Online)

สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงคำนึงถึงคนจีนในไทย เสด็จชุมชนชาวจีน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวจีน ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 8 จนถึงรัชกาลที่ 9 เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม และ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ก็กลับมาใช้นโยบายเข้มงวดต่อคนจีนอีกครั้ง เพราะต้องการ ขจัดชาวจีนมิให้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจ และห่วงกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์จะสะท้อนความมั่นคงของประเทศ รัฐ ต้องการให้คนจีนในไทยผสมกลมกลืนกลายเป็นไทย จึงสั่งปิดโรงเรียนจีนทุกแห่ง ให้ลูกหลานจีนไปเรียนที่ โรงเรียนไทย ทำให้คนจีนบางกลุ่มไม่พอใจ ตั้งตนเป็นปรปักษ์กับรัฐบาลไทย เมื่อสถานการณ์ดีขึ้น ก็ยังมีการ ควบคุมหลักสูตร เวลาเรียน การจัดตั้งโรงเรียน แต่ถึงกระนั้นวิธีดังกล่าวยังไม่อาจทำให้คนจีนในไทยหยุดสืบทอดและปฏิบัติวัฒนธรรมดั้งเดิม ยังคงมีวัด ศาลเจ้า โรงเจ เกิดขึ้นในชุมชนชาวจีน มีพิธีกรรมทางศาสนา มี สมาคมกลุ่มภาษา และกลุ่มตระกูลแซ่อยู่ทั่วประเทศไทย กระทั่งปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) รัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน ประกาศยกเลิกข้อจำกัดเกี่ยวกับการเปิดโรงเรียนจีน ยกเว้นภาษาจีนให้เทียบเท่า ภาษาต่างประเทศอื่นๆ มีการเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีการกำหนดให้เป็นวิชาสอบเข้ามหาวิทยาลัยและ ได้รับความนิยมเรื่อยมา (พิมพ์ประไพ พิศาลบุตร. 2019 : ออนไลน์)

ในด้านการค้า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในจีนตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ประกอบกับ การเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองส่งผลให้การค้าระหว่างไทยจีนไม่พัฒนาเท่าไรนัก แต่ก็ได้ส่งผลให้ ชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทยจำนวนมาก เมื่อจีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยมแบบ คอมมิวนิสต์ทำให้การติดต่อทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างไทยและจีนชะงักลงเป็นเวลาหลายปี ก่อนจะเริ่มมีการ สถาปนาความสัมพันธ์ไทย-จีนขึ้นใหม่อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) เมื่อตัวแทนฝ่ายไทยนำ โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เข้าพบท่านเหมาเจ๋อตง ประธานพรรคคอมมิวนิสต์ผู้มีอำนาจสูงสุด

สมัยรัตนโกสินทร์มีชาวจีนกลุ่มใหญ่ทยอยอพยพมาไทย ส่วนใหญ่เป็นพวกพ่อค้าที่ประสบความสำเร็จ ในทางการค้า ที่ศาสตราจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์ เรียกชาวจีนกลุ่มนี้ว่าจีนเก่า กลุ่มจีนเก่านี้ได้รับการยกย่องอย่าง ดีจากคนไทย และได้แทรกซึมอยู่ในสังคมไทยมาช้านาน บ้างได้เป็นขุนนาง เป็นตระกูลผู้ดีที่มีผู้นับหน้าถือตา มี วิถีชีวิตแบบไทย สอดประสานวัฒนธรรมอย่างลงตัว ส่วนกลุ่มจีนใหม่ได้อพยพเข้ามาตั้งแต่จีนมีการ เปลี่ยนแปลงการปกครองในช่วงปี พ.ศ. 2455 (ค.ศ. 1912) กลุ่มจีนใหม่นั้นยังไม่มีที่ยอมรับของสังคมไทย นัก มักก่อความไม่สงบสุขแก่ชาวไทยด้วยลัทธิชาตินิยมที่แพร่กระจายมาจากจีน บ้างก็มาเพื่อแสวงหา ผลประโยชน์แล้วกลับสู่ประเทศตน ไม่มีความจงรักภักดีเหมือนชาวจีนอพยพในรุ่นแรกๆ (เกียรติศักดิ์ มั่นศรี. 2519 : 5)

กล่าวได้ว่าชาวจีนที่อยู่ในไทยนำเอาประเพณีวัฒนธรรมมาผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมไทยอย่าง ลงตัว ขณะเดียวกันชาวจีนก็รักประเทศไทยตั้งแต่แผ่นดินแม่ เนื่องจากนโยบายของไทยไม่ได้กีดกันบีบบังคับ เหมือนกับชาวต่างชาติอื่นๆ ทว่าเปิดกว้างทั้งด้านความเชื่อและศาสนา

การท่องเที่ยวโดยสังเขป

แม้การท่องเที่ยวจะไม่ใช่วิถีชีวิต แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ส่วนใหญ่แสวงหามาตั้งแต่อดีต การ ท่องเที่ยวจะทำให้ได้พบกันสิ่งใหม่ๆ ทั้งเรื่องวัฒนธรรม ภาษา อาหาร วิถีชีวิต ฯลฯ นอกจากนี้หลายคนเชื่อว่าการ ท่องเที่ยวจะทำให้เราได้เรียนรู้เรื่องราวรอบตัว และยังได้เรียนรู้และทำความเข้าใจในตนเอง ได้รู้จักตนเองให้มากขึ้น

การท่องเที่ยวแบ่งเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ การท่องเที่ยวภายในประเทศจะไม่ทำให้เงินทองรั่วไหลไปต่างประเทศ จะได้พบเห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภาษา และอากาศ ที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับวิถีชีวิตของตนเอง บางคนจึงไม่นิยมท่องเที่ยวภายในประเทศ เนื่องจากต้องการค้นหาและพบเจอกับประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ผิดแผกแปลกไปจากสิ่งที่ตนพบเจออยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน แม้จะใช้เงินและเวลาเดินทางน้อยกว่าก็ตามส่วนการท่องเที่ยวต่างประเทศนอกจากจะต้องใช้เงินมากกว่าแล้ว ยังต้องใช้เวลาในการเดินทางมากกว่าเช่นกัน แต่ก็จะได้เปิดประสบการณ์ใหม่ๆ ที่หาไม่ได้ที่ไหน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสื่อโซเชียลอย่างเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม ฯลฯ ที่นักท่องเที่ยวหรือประชาชนทั่วไปลงรูปและข้อมูลการท่องเที่ยวของตนเอง เพื่อแบ่งปันให้ผู้คนได้ทราบ ซึ่งจะทำให้เกิดความอยากเดินทางท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเที่ยวไทย

ประเทศไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวมายาวนาน เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วโลกโดยเฉพาะชาวจีน ซึ่งถือเป็นมิตรประเทศกันมาช้านาน หลายปีมานี้ชาวจีนนิยมเดินทางท่องเที่ยวอย่างมาก ส่วนหนึ่งอาจเพราะเศรษฐกิจจีนที่เจริญก้าวหน้า ทำให้ประชาชนจีนร่ำรวยขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญที่ชาวจีนนิยมเที่ยวไทยมาจากภาพยนตร์เรื่อง แก๊งม่วนป่วนไทยแลนด์ (Lost in Thailand) (Thaipbs. 2020 :ออนไลน์) ที่แสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจของประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นผลมาจากหลากหลายปัจจัย เลิศพร ภากระสกุล (2558) วิจัยในหัวข้อ “แรงจูงใจและทัศนคติที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวจีนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวจีนเลือกมาเที่ยวไทย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานครบครันและความเป็นมิตรของคนไทย
2. ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย
3. ปัจจัยด้านราคาที่ถูกลง
4. ปัจจัยด้านแหล่งบันเทิงยามราตรีและสถานที่ที่เคยเห็นในภาพยนตร์

องค์ประกอบของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานครบครันที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตัวเองให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับคณะทัวร์ได้แก่ การมีอาหารที่ชาวจีนสามารถบริโภคได้ ความเป็นมิตรของคนไทยและการมีแหล่งท่องเที่ยวให้เลือกมากมาย ซึ่งหมายความว่าปัจจัยทั้ง 3 นี้เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวด้วยตัวเองสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีน

ปัจจัยด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่จัดการเดินทางด้วยตนเองให้ความสำคัญกับสิ่งดึงดูดใจประเภทวิถีชีวิตดั้งเดิมทางภาคเหนือที่เชียงใหม่และเชียงใหม่มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับทัวร์

ปัจจัยที่มีความสำคัญลำดับสุดท้ายคือสถาบันบันเทิงยามราตรีและการแสดงของสาวประเภทสอง เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับคณะทัวร์มากกว่านักท่องเที่ยวที่จัดการเดินทางด้วยตนเองเช่นเดียวกับปัจจัยทางด้านสถานที่ที่เคยเห็นมาแล้วจากภาพยนตร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้ที่เลือกเดินทางมากับทัวร์มากกว่า

จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่มาเที่ยวไทย

คนจีนนิยมมาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้นเรื่อยๆ จากปัจจัยต่างๆ ข้างต้น ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่าตัวภายในเวลา 5 ปี จากปี พ.ศ. 2557 ที่มีนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 4,636,298 คน และในปี พ.ศ. 2561 มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากถึง 10,535,955 คน แสดงให้เห็นถึงความนิยมของนักท่องเที่ยวจีนที่มีต่อประเทศไทย

มีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจอีกหลายข้อที่เกี่ยวข้องกับการเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวจีน ในปี พ.ศ. 2561 นักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศมากถึง 150 ล้านครั้ง ถือเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางออกนอกประเทศมากที่สุดในโลก และมีแนวโน้มโตขึ้นเรื่อยๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวอันดับ 1 ของจีน ซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นจุดหมายที่ชาวจีนนิยมเดินทางไปมากที่สุด และมีเชียงใหม่ติดอยู่ในสิบอันดับแรก ส่วนพื้นที่ติดทะเลที่คนจีนนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุดคือภูเก็ต โดยมีกระบี่และสมุยติดอยู่ในสิบอันดับแรก

เฉพาะปี พ.ศ. 2561 นักท่องเที่ยวจีนใช้จ่ายในการเที่ยวต่างประเทศประมาณ 8 แสนล้านบาท หรือเฉลี่ย 5,400 หยวน หรือประมาณ 2.7 หมื่นบาทต่อคน เมืองต้นทางของนักท่องเที่ยวจีนที่ออกไปเที่ยวต่างประเทศมากที่สุดคือ เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง กว่างโจว เฉิงตู และฉงชิ่ง

นอกจากข้อมูลข้างต้นแล้ว ยังมีเกร็ดที่น่าสนใจอีก คือ คนจีนค้นหาคำว่า “เที่ยวไทย” (泰国旅游) เฉลี่ยวันละ 6,000 ครั้ง หรือประมาณเดือนละ 1.8 แสนครั้ง กลุ่มคนที่ค้นหาคำดังกล่าวอยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี รองลงมาคือ 40-49 ปี และผู้หญิงค้นหาข้อมูลเที่ยวไทยมากกว่าผู้ชายสัดส่วน 52% ต่อ 48%

คำค้นหาที่คนจีนกล่าวถึงต่อมาเมื่อต้องการหาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยคือ จระเข้ ลิปสติก ข้าวเหนียวมะม่วง พุเรียน อาหารอร่อย เที่ยวไทย 5 วัน กรุงเทพฯ ฯลฯ ส่วนจังหวัดหรือเมืองที่คนจีนค้นหามากที่สุดคือ ภูเก็ต (ราว 4,500 ครั้งต่อวัน) พัทยา (ราว 2,500 ครั้งต่อวัน) กรุงเทพมหานคร (ราว 2,000 ครั้งต่อวัน) และ เชียงใหม่ (ราว 1,800 ครั้งต่อวัน) (Posttoday. 2019 : Online)

ประโยชน์ของการที่ชาวจีนเข้ามาท่องเที่ยวในไทยและการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง นำรายได้เข้าสู่ประเทศปีละหลายแสนล้านบาท อันจะช่วยสร้างอาชีพ สร้างแรงงาน และกระจายรายได้ไปสู่ทุกอาชีพ ดังนั้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีนให้เข้ามาเที่ยวประเทศไทย และนำรายได้จากการท่องเที่ยวไปพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548 : 1)

จากการวิจัยหัวข้อ “แรงจูงใจและทัศนคติที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย” โดยเลิศพร ภาระสกุล (2558) ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาเที่ยวไทย ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ประโยชน์ที่ไทยได้จากนักท่องเที่ยวจีนออกมาได้ ดังนี้

1. สนองความต้องการด้วยการซื้อของ : นักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากเป็นกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อ ประโยชน์ที่ไทยได้รับคือผู้ผลิตสินค้าและร้านค้ามีรายได้ รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องในการบวนการตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ พนักงานโรงงาน พนักงานขนส่ง พนักงานขาย ฯลฯ

2. ต้องการเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง : เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวก็จำเป็นต้องมีที่พัก อันจะสร้างรายได้ให้กับเจ้าของที่พัก พนักงานโรงแรม พ่อครัวโรงแรม แม่บ้าน ฯลฯ

3. ต้องการฟื้นฟูสุขภาพ : หากนักท่องเที่ยวเดินทางมาฟื้นฟูสุขภาพหรือรักษาตัวในโรงพยาบาลไทย รายได้ก็จะเข้าสู่โรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ ผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์ ผู้ผลิตยารักษาโรค ฯลฯ

4. ต้องการทดลองอาหารไทย : เมื่อนักท่องเที่ยวกินอาหารไทย ก็จะสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ร้านอาหาร ผู้ขนส่งวัตถุดิบ พ่อครัว บริกร ฯลฯ

5. ต้องการมองหาโอกาสทางธุรกิจ : นักท่องเที่ยวที่มองหาโอกาสทางธุรกิจส่วนใหญ่มีเงินทุนจำนวนมาก ดังนั้นหากคนกลุ่มนี้เข้ามาลงทุนก็จะช่วยสร้างรายได้เชิงธุรกิจ ในขั้นแรกจะสร้างรายได้ให้กับบริษัทรับปรึกษาธุรกิจ เจ้าหน้าที่ปรึกษาทางธุรกิจ ล่ามแปลภาษา ฯลฯ

6. ต้องการหาความบันเทิงยามราตรี : นักท่องเที่ยวเงินนิยมไปเที่ยวตามสถานบันเทิงหรือชมการแสดงของสาวประเภทสอง ซึ่งจะสร้างรายได้ให้กับเจ้าของกิจการสถานบันเทิงหรือสถานที่โชว์สาวประเภทสอง พนักงานสถานบันเทิง ผู้ผลิตเครื่องดื่ม สาวประเภทสอง บาร์เทนเดอร์ นักดนตรี พ่อครัว ฯลฯ

7. แสวงหาความตื่นเต้นด้านการทำกิจกรรมผจญภัย : นักท่องเที่ยวเงินนิยมทำกิจกรรมผจญภัย เช่น ขับรถโกคาร์ท ปีนผาจำลอง ต่อยมวยไทย ซี่จักรยาน ล่องเรือ ซึ่งล้วนสร้างรายได้ให้กับเจ้าของสถานที่และพนักงาน เช่น ผู้ฝึกสอนขับรถโกคาร์ท ผู้ฝึกสอนปีนผาจำลอง ผู้ฝึกสอนมวย ช่างซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ฯลฯ

8. ต้องการหาความสุขทางใจด้วยการทำบุญ : เนื่องจากชาวจีนนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหมือนกับชาวไทย นักท่องเที่ยวจีนบางกลุ่มจึงต้องการไหว้พระขอพร ช่วยให้อัตถ์หรือสถานธรรมมีรายได้ อาจรวมไปถึงการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำบุญหน้าสถานที่ต่างๆ เช่น ศาลท้าวมหาพรหมบริเวณสี่แยกราชประสงค์ พระตรีมูรติหน้าห้างเซ็นทรัลเวิลด์ ทำให้นักท่องเที่ยวใช้บริการห้างสรรพสินค้าหรือโรงแรมบริเวณใกล้เคียง สร้างรายได้ให้แก่ผู้คนจำนวนมาก เช่น เจ้าของห้างหรือโรงแรม พนักงาน ผู้ผลิตสินค้า คนขับรถสาธารณะ ฯลฯ

9. ต้องการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย : นักท่องเที่ยวเงินจำนวนไม่น้อยนิยมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและไปตามสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมช่วยสร้างรายได้ให้กับผู้คนในชุมชน ทั้งผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ที่พัก คนขับรถสาธารณะ ฯลฯ

ประโยชน์ข้างต้นสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561 - 2564 ของกรมการท่องเที่ยว (2561) ซึ่งมีประเด็นสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย 11 ข้อ ได้แก่

1) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ซึ่งให้ความสำคัญกับการเติบโตบนความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การพัฒนาแนวทางการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก และกระจายนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ท่องเที่ยวรอง ซึ่งสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนขนาดเล็ก

3) การพัฒนาอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว ให้มีความชัดเจนเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวลดการแข่งขันในมิติราคา สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง เรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย และทดลองกินอาหารไทย

- 4) การพัฒนาฐานข้อมูลทางการท่องเที่ยว เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง และแม่นยำในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวจีนอยากมาเที่ยวประเทศไทย
- 5) การเตรียมความพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ในการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ
- 6) การพัฒนาเทคโนโลยีและช่องทางดิจิทัลเพื่อรองรับรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการหลากหลาย มีรูปแบบพฤติกรรมที่แตกต่างกัน จึงต้องหาช่องทางรองรับพฤติกรรมเหล่านั้นให้ครอบคลุม
- 7) การพัฒนานวัตกรรมทางการท่องเที่ยว
- 8) การยกระดับการอำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 9) การเตรียมความพร้อมรองรับปัญหาและวิกฤตทางการท่องเที่ยว เช่น โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้าย และวิกฤตการณ์ทางการเมือง เป็นต้น
- 10) การพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เช่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย หรือประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย เป็นต้น เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อการท่องเที่ยว
- 11) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้นักท่องเที่ยวจีนเลือกท่องเที่ยวครั้งละหลายประเทศ สร้างรายได้ให้กับประเทศในภูมิภาคนี้ ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อันจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนไปพร้อมกัน

สรุป

จากหลักฐานทางโบราณคดีทำให้ทราบว่าจีนและไทยไปมาหาสู่กันมากกว่า 2,500 ปีมาแล้ว ต่อมาในช่วงอาณาจักรสุโขทัยมีการส่งคณะทูตเจริญสัมพันธไมตรี ให้ได้รับการยอมรับจากจักรพรรดิจีน ทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการ เพื่อผลประโยชน์ด้านการเมืองการปกครอง ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาการส่งบรรณาการไปจีนมีจุดประสงค์มุ่งเน้นไปในการค้ามากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อถึงสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3 เปิดทำการค้ากับชาติตะวันตกมากขึ้น เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ไทยจีนเริ่มเสื่อมลงทีละน้อย รัชกาลที่ 4 ส่งคณะทูตชุดสุดท้ายไปจีนเมื่อ พ.ศ. 2396 (ค.ศ. 1853) เป็นอันสิ้นสุดความสัมพันธ์แบบบรรณาการ เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ใช้นโยบายเข้มงวดต่อจีนเพราะห่วงกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์จะสะท้อนความมั่นคง สั่งปิดโรงเรียนจีนทุกแห่ง ก่อนจะเริ่มมีการสถาปนาความสัมพันธ์ไทย-จีนขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) รัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน ประกาศยกเลิกข้อจำกัดเกี่ยวกับการเปิดโรงเรียนจีน ยกเว้นภาษาจีนให้เทียบเท่าภาษาต่างประเทศอื่นๆ

ในด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจจีนที่เจริญก้าวหน้าทำให้ประชาชนจีนร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับภาพยนตร์เรื่อง แก๊งม่วนป่วนไทยแลนด์ ที่เผยแพร่วัฒนธรรมและความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่งผลให้คนจีนหลั่งไหลกันมาเที่ยวประเทศไทยมหาศาล ปัจจุบันไทยจึงเป็นจุดหมายปลายทางอันดับ 1 ของจีน สร้างรายได้ให้กับคนไทยหลายแสนล้านบาทไปยังหลายภาคธุรกิจ ทั้งโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจขนส่ง โรงงานผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น ทั้งนี้กรมการท่องเที่ยวได้วางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการ

ท่องเที่ยว ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจีน หากสอดคล้องได้ทั้งหมด ก็จะกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวจีนต้องการมาเที่ยวไทยมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งรายได้มหาศาล

บรรณานุกรม

พิมพ์ประไพ พิศาลบุตร. “สายธารประวัติศาสตร์ ไทย จีน ตอนที่ 1 จีน-อยุธยา” [ออนไลน์] สืบค้นจาก :

<https://mgronline.com/china/detail/9580000108413> (13 ตุลาคม 2019)

พรพรรณ จันทโรนานนท์. “ชาวจีนในไทยมาจากไหน เปิดประวัติการอพยพยุคแรกเริ่ม ถึงการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม” [ออนไลน์] สืบค้นจาก: https://www.silpa-mag.com/history/article_26173 (16 ตุลาคม 2019)

MGROnline. “ไขปริศนา “หลุมดำ” ในการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” [ออนไลน์] สืบค้นจาก :

<https://mgronline.com/china/detail/9510000127646> (16 ตุลาคม 2019)

Thaipbs. “ชาวจีนแห่เที่ยวไทยตามรอยหนัง Lost in Thailand” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : [https://](https://news.thaipbs.or.th/content/135806)

news.thaipbs.or.th/content/135806 (10 เมษายน 2020)

Posttoday. “เล่าเรื่องเที่ยวไทยในสายตาคณจีน” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : [https://www.posttoday.com/](https://www.posttoday.com/social/think/584386)

[social/think/584386](https://www.posttoday.com/social/think/584386) (25 เมษายน 2020)

เลิศพร ภาระสกุล. (2558) **แรงจูงใจและทัศนคติที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยว**

ชาวจีนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2538) “จีน-ไทย ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร” **เอเชียปริทัศน์**.16 (1) หน้า 24.

เกียรติศักดิ์ มั่นศรี. (2519)**สังคมชาวจีนในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์เสนอวิทยาลัยการทัพบก. หน้า 5

สืบแสง พรหมบุญ (2525) **ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย ค.ศ. 1282-1853.**

กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช

ขจิตภัย บุรุษพัฒน์. (2515) “นโยบายผสมกลมกลืนของรัฐบาลไทยต่อชาวจีน” **วารสารสังคมศาสตร์ คณะ**

รัฐศาสตร์, 9 (1) มกราคม.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548) **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์ ดีไซน์.

กรมการท่องเที่ยว. (2561). **แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564.** พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : วิโอพี ก๊อปปี้ปรีน.

	Name and Surname (姓名) : PRAJIT POMARIN
	Highest Education (最高学历) : M. A. (Chinese Business for Communication)
	University or Agency (任职院校或单位) : Huachiew Chalermprakiet University
	Field of Expertise (专业领域) : Chinese Business for Communication
	Address (地址) : 77/45 songwat chakkrawat samphanthawong Bangkok, 10100